

індивідуальних, так і групових зусиль, у мотиваційній системі підприємства мають бути передбачені певним чином орієнтовані стимули.

Крім того, в процесі мотивації і стимулювання роботи працівника підприємства необхідним є врахування його соціально-економічних потреб. У літературному джерелі [3] «соціально-економічні потреби класифіковано за трьома критеріями-ознаками: потреби «для інших» – це потреби, які відображають родову сутність людини; потреби «для себе» – це потреба у ствердженні в суспільстві, потреба в самореалізації, потреба в самоідентифікації тощо; потреби «разом з іншими» – це група потреб, які відображають сили суспільства або багатьох людей у цілому (потреба в безпеці, потреба в мирі). Мотивація персоналу підприємства за визначеними видами соціальних потреб дозволяє вирішити такі завдання як стабілізація колективу, підвищення результативності праці й зацікавленості в мобільності (насамперед, професійній), забезпечення систематичного зростання трудового потенціалу підприємства».

Отже, об'єктивна необхідність оцінки і мотивації персоналу підприємства є незаперечною. Такі оцінка і мотивація будуть дієвими лише в тому випадку, якщо враховуватимуть актуальні й довгострокові (стратегічні) цілі та завдання підприємства, а суб'єкти і об'єкти процесу управління мотивацією і стимулюванням матимуть необхідні знання, вміння й навички.

Використані джерела

1. Маслоу А. Маслоу о менеджменте. Спб.: Питер., 2003. 416 с.
2. Ивановська Л.В., Свистунов В.М. Забезпечення системи управління персоналом на підприємстві. М.: ГАУ, 2005. 132с.
3. Толстікова О.В. Формування механізму соціально-економічної мотивації персоналу підприємства. URL: [www.repository.hneu.edu.ua > bitstream](http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream)

Кухарчук Наталія

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Демків І.О.)

СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

У сучасних економічних умовах одними з найважливіших стають послуги, орієнтовані на розвиток людського капіталу. До таких послуг, крім освіти (що формує більшу частку виробничого капіталу людини), належать і медичні послуги, що забезпечують високий рівень фізичного й морального здоров'я населення, який, своєю чергою, істотно впливає на процеси економічного зростання не тільки на індивідуальному, а й на

макроекономічному рівні. Отже, важливим каталізатором сучасного зростання ефективності та стабільності суспільного виробництва стають медичні послуги, що надає система охорони здоров'я [1, с. 12].

Медична послуга полягає у конкретній діяльності медичного персоналу щодо здійснення конкретних заходів профілактики, діагностики, лікування, адміністративно-господарських, управлінських та інших дій, спрямованих на збереження, зміцнення, поліпшення, відтворення індивідуального та громадського здоров'я [1, с. 14].

Ринок медичних послуг є складною системою, в яку входять державна, муніципальна і приватна системи, і потребує державного регулювання, яке підвищувало б доступність і якість надання медичних послуг. Держава виступає основним замовником медичних послуг, що сприяють зміцненню здоров'я пацієнта, поліпшенню якості життя й національній безпеці країни. Платність медичної послуги визначається ступенем її соціальної значущості та доступності споживачеві, зрахованням ранжування доходів населення [1, с. 14].

На нашу думку, розвиток ринкових відносин у сфері охорони здоров'я робить питання про якість наданих медичних послуг все актуальнішим. До того ж медична послуга відрізняється від будь-якої послуги в іншій сфері індивідуальністю та неповторністю, тому постає проблема оцінювання якості медичних послуг, а першим кроком до визначення показників якості є виділення основних її критеріїв.

Медичну послугу також пропонується визначати як діяльність послугодавця, що спрямована на досягнення такого результату, корисні властивості якого здатні задовольнити потреби особи у відновленні та (або) підтриманні її здоров'я, безпосередньо в процесі реалізації доцільної діяльності послугодавця, який не має упредметненого вираження (матеріальної форми) і не може бути гарантований послугодавцем [2].

Отже, спробуємо виділити декілька специфічних особливостей медичної послуги:

- медична послуга – це діяльність (сукупність дій), яку можуть здійснювати не всі особи. Докваліфікації виконавця, що пропонує таку послугу, закон ставить підвищені вимоги. Саме це є основою для видавання ліцензії на здійснення діяльності суб'єкта господарювання. Отже, “медична послуга – професійна діяльність чи сукупність професійних дій” [3];

- діяльність повинна здійснюватися для досягнення певної мети. Пацієнт (замовник), звертаючись до лікаря, має на меті усунення певних психофізіологічних негативних проявів свого організму (третьої особи). Медична діяльність ґрунтується на “об'єктивній потребі людей у збереженні та

відтворенні свого тілесного існування”;

– за загальним правилом медична послуга не має матеріального результату. Водночас вона може бути поєднана зі створенням матеріального компонента. Але, як зазначалось, останній не являє собою самостійну матеріальну цінність, а входить як складова до способу лікування;

– як правило, результат послуги виконавець не може гарантувати. Це пояснюється двома чинниками: по-перше, медична послуга становить не односторонні дії виконавця, але й також зустрічні дії з боку пацієнта; а по-друге, необхідно враховувати індивідуальні особливості кожного людського організму. Проте специфіка правового регулювання медичних послуг зумовлена тим, що досягнення реального результату має певне юридичне значення. Вказівка на об'єктивну можливість досягнення результату повинна входити в поняття медичної послуги, що має практичне значення під час вирішення питання про те, належно чи неналежно виконав виконавець свої обов'язки;

– медична послуга, будучи об'єктом цивільних прав, має визначену вартість, тому її надання супроводжується еквівалентним обов'язком з її оплати. В оплату входять витрати виконавця на її надання та його винагорода [4, с. 214].

Отже, сфера охорони здоров'я, у якій виробляється специфічний товар – медичні послуги, належить до загальної системи економічних відносин. При цьому її роль постійно зростає, оскільки в умовах науково-технічного прогресу і розробки інноваційних технологій охорона здоров'я займає одну з основних позицій у забезпеченні ефективності суспільного відтворення.

Використані джерела

1. Бобришева О. В. Ефективний розвиток та функціонування ринку медичних послуг в умовах глобалізації економіки та інтеграційних процесів в охороні здоров'я. Вісник Дніпропетровського університету. Серія “Економіка”. 2014. Вип. 8-2. С. 12-18.
2. Смотров О. І. Договір щодо оплатного надання медичних послуг: автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Національний університет внутрішніх справ. Харків, 2003. 18 с.
3. Рижкова Є. Ю. Правові аспекти регламентації контролю якості надання медичних послуг. Право і суспільство. № 1-2. 2014. С. 162-167.
4. Чехун О. В. Надання платних медичних послуг: цивільно-правові аспекти. Часопис Київського університету права. 2010. № 2. С. 213-215.